

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy evre . . . 10 kor. — fill.	Egy evre . . . 16 kor. — fill.		
Fel evre . . . 5	Fel evre . . . 8		
Negyed evre . . . 2	Negyed evre . . . 4		
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Köszöntő szavak.

(Az angol gazdák debreczeni látogatása alkalmából.)

Virradatkor 50 angol gazda érkezik városunkba. Ezen átfutó vendégek két napot töltenek közöttünk.

Szívesen köszöntjük őket. Mert bizodalmasan jönnek városunkba. Mert a tengerentuli sziget hazájokban ők is azon legerősebb és legősibb sánczoknak a katonái, mint a mi népünk. Földmívelők. Földbarázdája az ő sánczok. A mi városunk népének is a föld a sánca. A gazda azontulra nem vágyódik. Azt megőrizni, a dudvától tisztán tartani, termő gyümölcsökkel ékiteni és gazdagítani, ez a gazda vágya, célja. Áldott törekvés, áldott munka ez, kenyeret adni, kenyeret termelni az egész nemzetnek.

A kenyér a legelső termése a földnek. A kenyérért a mindennapi imádságban is könyörgünk. A kenyérért könyörgünk, de a gyémántokat nem említi az úri imádság.

Áldott tehát az a munkás kéz, mely a kenyeret termeli, mely a barázdákat magvetés alá hasogatja.

Valójában Isten hozott titeket angol gazdák a mi földünkre, a mi városunkba. Közös protestáns hitünknel fogva testvéreink is vagytok ti mi nekünk, mert ez a város a magyar protestánsoknak ősidőktől bástyás városa.

Rodostó.

(Költemény prózában.)

Irta: **RÁTKAY LÁSZLÓ.**

Minden Nagy-Péntek éjjelén, felszakadnak Rodostóban a bujdosóknak sirjai.

Felszakadnak a sirok, ők pedig kiülnek a ciprusok mellé és várják a szabadulást. Igen a szabadulást!

Mert a mig a fejedelem haló porait haza nem viszi a nemzet, az ő lelkeik sem szállhatnak el.

Hüek voltak hozzá élve, hüek lesznek hozzá holtukban is.

De hát meddig tart még?

Be régen várják!

Több mint másfél század óta!

Talán megfeledezett a magyar?

Elfeledni Rákóczy Ferenczet?

Bercsényit elkapja az indulat erre a gondolatra, tüzes lelke haragosan izzik a fekete éjszakában.

A mi kollegiumunkból a ti százados főiskoláitokba, szabad sziget földetekre már számos törekvő diák utazott ki tanulni, ismereteit gyarapítani, a hit testvéri viszony szerető szálaít fentartani, fonogatni; sőt a véletlennek egy igen érdekes és tanulságos esete, hogy az az érdemes, nagytudású férfiú is, a ki a ködös Albionból a délibábos magyar rónánkra kalauzolt titeket, azon debreczeni ősi református kollegiumunknak egyik egykori kiváló tanítványa, amely ősi kollegiumunk imatermében protestáns hitünk szerint ti is fohászcodni fogtok az anyanyelveteket értő tudós lelkész tanárral együtt. Ezen fohászitokban ne feledkeztek meg a ti vérbeli katonáitokról és a mi hitszerinti testvéreinkről, a protestáns burokról sem, a kiknek földjén vér patkzik. A gyémánt termő földért folyik a harc. A gyémánt nem becses a buroknak. A szabadságát védi, félti. Ti, akik az imádságban is megáldott kenyért termelitek, fohászcodjatok velünk az öreg kollegium imatermében, hogy az egyetértés, a béke angyala oszlassa szét az odalent duló romboló fürgetegeket. A kik pedig ezt az áldatlan, szörnyű háborút a gyémántért fölidézték, fölöttök iteljen a mindent tudó igazságos Isten. Veretlenül bizonyára nem hagyja azokat, hisz a ti véreitek is t zezzrével pusztultak ama sivatagban.

De visszatérek a ti vezérlőtökre. Annak a derék, becsületes, tudós ma-

gyar embernek a szive bizonyára megdobban, midőn veletek az ősi kollegium falai közé lép be . . . Egykor midőn a coetusban, magához hasonló diák ifjakkal, tanulgatott, vajon gondolt-e arra, hogy valaha hazájának még a távoli idegenben is teljesít ilyen hasznos, legszebb szolgálót?

Magyarságunk és magyar református egyházunk egyik büszkeségét, komoly munkás férfiát, György Endre gazd. attasét értem. Az angolgazdákat ő vezérelte Debreczenbe, ő vezeti be a kollégiumba is, az egykori debreczeni diák . . . Adja Isten, hogy a debreczeni coetusokból, a magyarságnak és a református egyháznak még számos ily kiválósága repüljék ki sasszárnyakon.

Angol gazdák! Szívesen, szeretettel köszöntünk titeket. Isten hozott mindnyájatokat Debreczenbe. A virágos mezőkön majd gulyakolomp kondul, füttyös pacsirta trillázik. És bizonyosan mindenek között ez lesz a leggyönyörűbb köszöntő szó ti nektek; mert a virágillatos magyar pusztá szavát bizonyára minden gazda megérti. És meg fogjátok érteni és szeretni ti is kedves vendégek. Áldjon Isten titeket.

Ifjabb Móricz Pál.

Hóval fedte bé a tél
Hóval fedte bé a tél . . .

Nem kíséri a dalt senki, csak a ciprusok integetnek rá, mintha értenék. Szürkületi kezd . . . tisztulni kezd. Látni a csillagokat, a mint haldokolnak. Akkor érkezik meg Mikes.

A bujdosók közre fogják. Szinte remegnek az izgalomtól. . . Ó, ha reménység, szabadság, üdvösség nyílnék az ajakán!

— Ugy-e él még a fejedelem emléke?

— Ugy-e imádság a neve?

— Ugy-e milliók hálája?

— Hát szólj, biztass . . . felelj!

De Mikes csak áll és néz, szemei a fejedelmet keresik és rátapadnak mélyszégyen mély szeretettel! Azután egy sóhaj szakad kebléből, egy köny a szeméből és suttogva tördelé:

— Ássátok mélyebbre a sirokat!

„Zöld erdő harmatát
Piros eszím nyomát

Az alkotmányos élet hajnalán.

Emlékezés Debreczen szab. kir. város 1867 évi tisztújító közgyűléseire.)

Elbeszéli: **Zoltai Lajos.**

IV.

Ez erőteljes hangon szerkesztett határozatot a város kitünő tollú főjegyzője Kerek és József fogalmazta. Az eredeti jegyzőkönyvből nem tűnik ki: eljuttatták-e ez országos érdekű nyilatkozatot a kormányhoz, országgyűléshez és a társtörvényhatóságokhoz. Hírré tevésének valamely módját mégis nem mellőzték. Debrecennek akkor egyetlen hírlapjában, a *Hortobágy*-ban tudom, hogy megjelent.

Ugyancsak a május 22-diki közgyűlés választotta meg részint a személyesen ajánlottak, részint némely képviselők által ajánlottak közül közfelkiáltással adó pénztárnokul Simonffy Lajost, ellenőreül Tóth Józsefet és telexkönyvezetőül Szabó Mihályt. (Az eredeti jegyzőkönyv hadi pénztárnokot és hadi pénztári ellenőrt említi. De más források adópénztárnokról és adópénztári ellenőrrel beszélnek. Magam is adópénztári hivatalról irtam tehát.)

Titkos szavazás útján pedig megválasztották Dusoeki Pait és Kőmives Antalt sebeszettek, Medgyaszay Sámuelt csendbiztossá. Majd tisztviselőkből és képviselőkből bizottságokat, összesen tizenkettőt alakítottak, hogy ezek a provisorium hivatalnokaitól, a város ingó-ingatlan vagyonát, az ügydarabokat, eszközöket átvegyék. A tizenharmadik bizottság feladatául pedig a tisztviselők számára való utasítások elkészítését, az 1861 évi szabályok és 1867. é. költségvetés átvizsgálását tűzték ki.

Egyéb kisebb ügyek elintézésén kívül végül a közgyűlés utasította a polgármestert és főbíróit, a két tanács elnökeit, hogy hivatalos teendőiket már másnap, május 23-án, a többi tisztviselők pedig tisztiségeiknek tetteleg átvételével kezdjék meg.

A közigazgatási tanács és törvényszék tagjai május 22-én vegyes ülést tartottak, amelyen a képviselő testület által a tanács választása alá bocsátott több tisztviselői, főként irnoki állások létszáma és betöltésfelől tárgyaltak.

Másnap pedig a közigazgatásnál szervezett ezen állásokra a tanács megválasztotta a következőket:

Igtató Szücs István, kiadó Erdei Mihály, bezállásolási biztos Mannó Gyula, külső állatorvos Dely Matyás. Utezbiztosok Scháfl József, Juhász Imre, Nihazy Daniel, Helasz Imre, Nagy Sándor, ifj. Katona István. Kórházi gondnok Arany Sándor, város istálló felügyelő Györi Ferencz. Burkolati felügyelő Medgyessy Károly, irnokok Erdélyi Kálmán, Szilágyi Vince, Kiss Orbán Károly, Falusi Károly, Chamilla Antal, Olah Endre. Kapitányi hivatali irnok Lescinszki Lajos, Polgári Sándor. Adóhivatali irnok: Lapros Lajos. Elnöki fogalmazó díjnok Simonffy Gyula. Mernöki hivatali díjnok Nagy Antal, Domokos Kálmán. Közigazgatási díjnokok Hubay Balint, Sipos József, Budaházy István, Medgyessy Ferencz, Novak Imre, Arany József, Bogdány Imre, Király József, Szentgyörgyi Elek, Tikos József, Kovács Ödön, Somogyi Lajos, Gergely Antal, Lovassy Károly, Nanassy Imre, Nagy József, Bayler István.

Nam érdekesség nélkül való, ha felsorolom azt is, mimódon díjazta Debreczen város közönsége 35 évvel ezelőtt a tisztviselőt.

A polgármester 2400, a főbíró 2000, a közigazgatási főjegyző 1600, a főkapitányok 1500, a tanácsnokok, törvényszéki főjegyző és t. főjegyző 1200, a főszámvevő

és erdőmester 1000, a közigazgatási és törvényszéki első aljegyzők, az alügyész, a két alkaptány 800 frt. frt. fizetést nuztak; a közigazgatási és törvényszéki második aljegyzők, az erdészek, az első város gazda, a telexkönyvi előadó, telexkönyvezető és csendbiztos egyenkint 700 frttal díjaztattak, sőt a főmérnök diplomáját is csak 700 frtra méltattak. Ellenben a penztárnokok az alapítványi és földipénztárnok kivételével 50 frttal magasabb fizetést élveztek, míg az ellenőröknek 500 frttal kellett megelégedni. Amazok 5000, emezek pedig 3333 frt. 20 kr. biztosítékot tartoztak letenni.

Hatszáz frt. volt a fizetések a harmadik aljegyzőnek, a mező- és máti biztosnak, alszámvevőnek, az alapítványi és földi penztárnoknak, második városgazdának, közfelvételnoknak, bezállásolási biztosnak, külső állatorvosnak. Fejenként ötszáz forint járt kapitányi tollnokoknak, építető és cserépbiztosnak, a tisztí orvosoknak, közigazgatási igtató és kiadónak. Negyszáz forintot fizettek az utca biztosoknak, kórházi gondnoknak, irnokoknak. A többiek 300 forintot kaptak. A rendszeresített napidíjak pedig 70 kr. 1 fr. 50 kr. között váltakoztak.

A tisztújító közgyűlésekhez számíthatjuk meg a május 29-diki közgyűlést. E közgyűlésből alakította meg a város a koronázási ünnepségeken képviselő küldöttséget. Tagjai voltak: a polgármester vezetése alatt Frater Imre, Kaeskovics Iván és Jóna István.

Ugyanezen közgyűlés továbbra is meghagyta a magánlevéltári bizottság 1861-ben választott tagjait névszerint Kovács Lajos polgármesteri, egyúttal levéltárnokul, Király József tanácsnokot, Kiss Lajos, Komlóssy Imre, Jambor Ferencz és Rácz György képviselőket; levéltári segédül Konli Lajost ügyvédül Dobray Józsefet. A magán levéltár kulesait azon elvi jelentőségű kijelentéssel hagyta meg a közgyűlés Kovács Lajos kezében, hogy azok, valamint a levéltárra való köteles felügyelet ő reá nem mint polgármesterre, hanem mint az ő s z e s polgárság által teljes bizodalommal felruházott teljhatalmazottra és egyes egyedül csak személyere, nem pedig hivatalára való tekintetből bíztak; mert a magánlevéltári főfelügyeletet gyakorló tisztiség valamint eddig a polgármesterséggel semmi összeköttetésben nem volt, úgy az most és jövőben sem lehet.

Kikről eddig szó esett, a halál azok között 35 év alatt dusan aratott. A mi napjainkat már csak kevesen érték meg. A 80 városi képviselő közül kevesebb, mint a kisebb számu, de több fiatal koru egyént számláló tisztikarból. A képviselő testületből tudomásom szerint most is élnek: Márton Lajos (Csapó u.) Szombathy Istvan (Czegled u.) Szepessy Antal, K. Vertessy Istvan, Budaházy Istvan, Gréf Sándor, az öreg vitéz veressapkás honvéd (Varga-u.) V. Szabó Miklós, Sesztina Lajos, Simonffy János (Piac-u.) és Jóna Daniel (Hatvan u.) A törvényhatósági bizottságnak Jóna D., K. Vertessy Istvan, Szabó Miklós és Sesztina Lajos ma is tagjai.

Az 1867. évi tisztikar tagjai közül pedig, a hogy én tudom, még életben vannak: Simonffy Imre immár 26 év óta első tisztviselője Debreczen városának, (bizony nehezen várja már a polgárság, hogy jól kiérdemült nyugalomba vonuljon az érdemes öreg Szerk.) Kerek József (Budapestben), Papp Ferencz, Karap Móricz, Csúrka János, Simonffy Antal, Csaky Gergely, Tasnády István, Medgyaszay Sámuel, Erdey Mihály, ki már 56 év óta szolgálja folyton a nemes várost, Dely Matyás (T. Polgáron), Simonffy Gyula, Budaházy István, Medgyesi Ferencz,

Bogdány Imre, Gergely Antal, Lovassy Károly. Némelyek ma is a város házában munkálkodnak; mások nyugdíjba vonultak, vagy időközben más életpályát választottak.

De bizonyára valamennyien kedvesen és lelkesedéssel gondolnak azokra a reményteljes szép időkre, amikor Magyarország is, Debreczen is újra visszaléphetett önrendelkezési jogaiba!

Folyt. és vége.

Az adóügyi tanácsnok sulyos vádjai.

(A rendszer büneit illetőleg.)

Hajdu Gyula tanácsnok, Debreczen város adóügyi tanácsnoka nagyérdékű felebbezést nyújtott be, mely felebbezés érdemes Puky Gyula főispán figyelmezből és részletesebb tanulmányozására is. Hajdu Gyula adó tanácsnok, mint a város érdekeivel ellentétet felebbezi, hogy a tanács az 1902-1904. évekre megváltott állami boritaladó és husfogyasztási adó, valamint a városi borfogyasztási adópótlék kezelésével a városi szeszüzlet kezelőjét bizta meg. Egyidejűleg kéri ezeknek a különválasztását, továbbá kéri visszafizettetni rendelné Pap László üzletvezető által, jutalek czímen, a szerződés ellenére, jogtalanul felvett 6000 forintot, nem különben kéri az üzletvezető és a személyzete adójába a város pénzéből jogtalanul kifizetett összegeknek a városi házi pénztárba visszafizetését eirendelni, továbbá kéri, hogy a felebbezésben felsorolt visszaélések miatt, a „teljesen megbízhatatlan“ üzlet vezetőt „méltóztassék“ a tanácsnak „a kezelő és üzletvezető állásától elmozdítani.“

Hajdu Gyula városi adóügyi tanácsnoknak fogadott hivatalos esküjéhez hiven és helyesen illő felebbezését, mert hisz a város belső urainak az általok felfedezett és a városra károsnak tapasztalt visszaéléseket is tartózkodás nélkül irtani kell – szöszerint közöljük. E felebbezést a legmelegebben ajánljuk mind a főispán, mind a polgármester, mind a tanács, mind a városi köztörvényhatósági bizottság figyelmébe. Egyidejűleg itt a nyilvánosság előtt követeljük az ügynek pártatlan, igazságos és mielőbbi elbírálását, elintézését, mert ha bünei vannak a rendszernek, azokkal valahára már le kell számolni és semmiféle mellétekintetből és érdekből nem tűrhető, hogy ilyen nagyfontosságú és még hozzá sulyos jogtalanságok és visszaélések fenforgásait bizonyítani akaró felebbezések bármiféle titkos fiókokban rekedjenek meg.

A Debreczen városi adóügyi tanácsnok felebbezése szóról-szóra így hangzik:

Tekintetes Tanács!

Az 1902. évi április 28-án 1751 sz. a. kelt s velem május hó 2-án közölt határozatot, melylyel az 1902-1904. évekre megváltott állami boritaladó és husfogyasztási adó, valamint a városi borfogyasztási adópótlék kezelését a városi szeszüzlet kezelőjére bizta Debreczen sz. kir. város érdekeivel ellentétesnek találván, az ellen törvényes határidőn belől felebbezéssel elekt indokaimat az alábbiakban adván elő:

A másolatban 1. sz. alatt csatolt megváltási szerződés záradéka szerint a nagyméltóságú magy. kir. Pénzügyminisztérium 79338/1901. számú rendelete értelmében az állami fogyasztási adók megváltására vonatkozó szerződés azon feltétellel hagyatott jóvá, „hogy szerződő Debreczen sz. kir. város köteles lesz az alatt az idő alatt, mi alatt ezen szerződés érvényben lesz, a város részére engedélyezett szesz-fogyasztási adópótlék szedési jogot az állami borítal és huszfogyasztási és a városi borfogyasztási adópótlék szedési joggal együttesen hazilag kezelni.”

Vagyis az összes állami és városi fogyasztási adóknak együttesen házi kezelését rendeli el a miniszter s így a városi szesz-fogyasztási adópótlék szedési jog a szerződés tartamára a város képviselőiben kiküldöttük által aláírt nyilatkozat értelmében e különítve nem kezelhető.

Mint hogy pedig ennek ellenére az 1751/1902. számú határozat a megváltott állami fogyasztási adókat a városi borfogyasztási adópótlékkal együtt a városi szesz-fogyasztási adópótléktól elkülönítve a városi szeszkereskedés üzemeltetője kezelése alá adatni rendeli, a tekintetes tanács a megállapodásnak, a miniszter rendelkezésének s így ezen szerződési feltételnek eleget nem tett.

Hogy magyarázza a tekintetes Tanács, hogy a záradékban nem azon van a hangsúly, hogy az állami fogyasztási adópótlékokkal együtt, hanem hogy házilag kezeltesse. Hogy e felfogás mennyire téves, kitetszik abból, hogy a megváltási szerződés csupán az állami fogyasztási adókra vonatkozik s mégis annak záradékában, hol a kezeltetésről van szó, a városi szesz-fogyasztási adópótlék is fel van említve, mely adópótlék pedig a többi fogyasztási adótól és adópótléktól annyira különbözik, hogy azt a város, még ha az állami fogyasztási adókat meg nem váltaná is maga kezelheti, míg a borfogyasztási adópótlék szedési jogot az állami fogyasztási adók bérője kezelésébe bocsájtani köteles — ebből kétségtelen, hogy a miniszter az összes fogyasztási adók és adópótlékok együttes kezelését rendelte el a szerződés tartamára.

De ha e feltétel nem volna is a megváltási szerződés záradékában világosan kifejezve, akkor is a város jól felfogott anyagi érdeke az együttes kezelést teszi szükségessé, mert ez által mint ezt 4606/1902. számú előterjesztésemben részletesen kimutattam — mintegy 20,000 kor lenne megtakarítható, természetesen nem adatnak a kezelőnek 4000 korona fizetés, sem pedig a nyereségtől (%) százalék, mit én a fogyasztási adó bevételeknél, miután az nem üzleti nyereség, valóban neveltségnek tartok.

Indokoltá teszi a fogyasztási adóknak a szeszüzlet üzemeltetőjének kezelése alól való kivételét az is, hogy így nem fordulhatnak elő olyan zavarok, félreértések s ennek folytán a város károsodása, mint az a múltban előfordult.

Nevezetesen:

A 2. sz. alatti főszámvonói jelentésből, amely a szeszüzlet és a fogyasztási adók 1896, 1897 és 1898 évi eredményeivel foglalkozik s a hiteles könyvek alapján a végeredményt kimutatja az tűnik ki, hogy a szeszüzleten a három év alatt 163,919 frt. 37 kr. nyereség, a fogyasztási adókon pedig 114,540 frt. 66 kr. veszteség volt, így az üzemeltető nemcsak a 114,540 frt. 66 kr. veszteségnek a házi pénztár általi fizetésétől mentette meg a várost, sőt ezen felül 48,378 frt. 71 kr. nyereséget juttatott a városra a nélkül, hogy abba a város csak egy krt.

is bele fektetett volna. Épen azért tekintettel arra, hogy az üzemeltető kötelességének mindenképpen, lelkiismeretesen eleget tett, annak pedig, hogy a fogyasztási adókon oly óriási veszteség volt, nem oka, a három évről szerződéses jutalékát 6000 frtban megállapítani javasolja. Mely összeg Papp László üzemeltetőnek a 2/1899 számú ötos bizottsági határozattal ki is utaltatott és pedig miután 1896-ról 1292 frt. 50 krt 1897-ről 1183 frt. 25 krt már felvett, 1898 ról részére 3524 frt 25 krt. utaltatott ki.

Hogy mennyire tévedésbe volt ejtve a felügyelő ötos bizottság, igazolja azt a számvonóság és házi pénztár működésére felügyelő bizottságnak ezen számadások megvizsgálásáról 1901. márcz hó 14-én 10/1901 f. ü. 6. szám a tanácsnál 3954/1901 szám alatt iktatott jelentése, melyből megállapítható először, hogy a fogyasztási adókon nem volt veszteség s a kimutatott 114540 frt. 66 kr. hiány abból eredt, hogy a szesz-fogyasztási adó bevételek a szesz üzlet bevételeivel összezártattak és mintegy 120 ezer frt. fogyasztási adóbevételek mint a szeszkereskedés nyeresége mutattatott ki.

De megállapítható másodszor az is, hogy a szesz üzleten és fogyasztási adókon az összes haszon 1896-ban 19255 frt 55 kr. 1897-ben 8828 frt 98 kr. 1898-ban 86 frt 16 kr.

a három évről 28170 frt 69 kr. volt s így tekintettel arra, hogy az évi tiszta haszon egy évben sem érte el a huszezer forintot: Papp László üzemeltetőnek tartozatlanul és jogtalanul lett kiadva a három évről jutalékként 6000 forint, mert hiszen őt szerződése értelmében egy árva krajczár sem illette meg s így az csakis tévedésből lett neki kiadva.

A záromérlegeket vizsgálva szembeötlő, hogy a fogyasztási adóknál állami adó czímen évenként 789 koronát meghaladó összeg mint kiadás szerepel, mi nem származik másból, mint abból, hogy az üzemeltető úgy a saját fizetése, mint a többi alkalmazottak fizetése után kivett adót külön a fizetésen felül a város pénzből fizeti, mit határozottan visszaélnének kell minősítenem, miután ehhez sem szerződése értelmében oga nincs, sem erre semmiféle határozattal fel nem hatalmaztatott.

Az előadottak eléggé igazolják egy részről azt, hogy a fogyasztási adóknak és adópótlékoknak a szeszkereskedéstől teljesen elkülönítve kell kezelni. — másrésztől azt, hogy Papp László üzemeltető teljesen megbizhatatlan.

Ugyanazért tisztelettel kérem a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlést, hogy az 1751/1902 számú tanácsi határozat megváltoztatásával határozatilag kimondani méltóztassék, hogy a fogyasztási adók és adópótlékok a szeszüzlettel teljesen elkülönítve külön alkalmazott által kezeltesse; egyúttal Papp László üzemeltetőnek megrendelni méltóztassék, hogy az 1896, 1897 és 1898 évekről jutalék czímen szerződése ellenére jogtalanul felvett 6000 forintot, nem különben az általa a saját és a személyzet adójába az 1896-tól az 1901-ig, tehát hat évről, a város pénzből jogtalanul kifizetett . . . frt . . . krt a jutalékösszegek után, azok felvételét, az adókba fizetett összegek után pedig azok a kifizetéstől számított 5% kamatokkal együtt 8 nap alatt, a város házipénztárába fizesse be, egyszermind Papp Lászlót, ezen visszaélések miatt kezelő és üzemeltető állásától elmozdítani méltóztassék.

Debreczen, 1902. május 11.

Hajdu Gyula.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes ifj. Móríz Pál urnak.

Helyben.

Üdvözlöm önt tisztelt Szerkesztő ur! Üdvözlöm a Szemere Miklós beszédeiről írott levele alkalmából. Üdvözlöm tösgyökeres igaz magyar érzelmeiért, s ezen érzelmeinek nyílt és bátor kifejezésre juttatásáért. Mert — szégyen de úgy van — ma, az ön által szörös nyelvű kozmopolita jelzővel megnevezett ujságírók fénykorában, bátorság kell ahhoz, hogy az álliberalismus köpenyegét félre dobva az ösmagyar fajhoz való lelkes ragaszkodását hirdesse valaki úgy a mint azt ön hirdeti. Megvagyunk ijedve a szörös nyelveüektől. És engedjük a szörösöket a fejünk tetejére kapaszkodni. És hallgatunk és tűrünk és legfeljebb a suba alatt panaszkodunk. Hangot adni nincs bátor közöttünk. Ha van, az ritka kivétel. Ön e ritka kivételek között való.

Szemere beszédeit annak idején és most is nagy figyelemmel olvastam. Messzi kiemelkednek ezek a szónoklatok a sablonos parlamenti beszédek fölött. Csak úgy árad belőlük az ősziltya faj szeretet. És ezt az érzelmet nekünk ápolnunk kell, mert kihalóban van. S kihaltával ez a föld többé nem a „magyarnak“ földje lesz. De azokban a beszédekben nemcsak az igaz magyar faj szeretet nyilatkozik meg. A tudásnak egész kincses háza az. Érték, komoly és mélyreható tanulmányok árán szerzett érték van a Szemere szónoklataiban.

Eszme és gondolat, a mifelett érdemes gondolkozni. Frissen elhintett mag, mely kelésével sokat ígér. — A parlamenti felszólalásoknak nem azon tömegéből való, a melyekben ha találunk gondolatot, eszmét hát az nem más mint ezeknek a gondolatoknak csattanós, csattanósabb és kevésbé csattanós frázisok szószával leöntött Isten tudná hanyadizben való megisméltése, a melyhez mind a mellett a párt meg a más rokon kötelék révén érdekelt sajtó tudó szakadásig harsogja a dicsériádat. — Szemere mély tanulmányon épült, hazafiasságtól duzzadó, a párt politika mesgyéin tárgyánál fogva is kívül álló beszédinek becse nem szorul se a párt-sajtónak, se senki másnak a magasztalására.

Az ön „levele“ nem dicshimnusz. A zászlónak bátor meghajtása Szemere tudása, magyar mivolta, magyarfaj szeretete előtt.

Üdvözlöm Önt szerkesztő ur bátor beszédéért.

Debreczen 1902 május 26.

Szinay Gyula.

NAPI HIREK.

Tihanynak riadó leánya elnémult.

A kegyetlen korszakot jellemző hírt közlünk. — A tihanyi viszhang, „Tihanynak riadó leánya“ elnémult... Erőszakosan némitották el ezt a gyönyörű, ezt a csodás, természeti különlegességet, amely a koszorus Csokonai-Vitez Mihálynak a költői lelkét a leggyönyörűbb dalra ihlette. Csokonainak ezen gyönyörű dala örök nevet, örök életet biztosít „Tihany riadó leányának“. Még ma is könyperdül a szemekbe, midőn ez a sirámos magyar dal felzendül... Ámde dalolhatjátok most már. Tihany leánya nem riad többé. Tihany leányát erőszakosan, bután, felháborító módon némitotta el a kegyetlen kor. Valamiféle uraság, a kinek nyaralóra is futja a pénze, házat építtetett a tihanyi hegy oldalába és valóságosan befalazta a tihanyi viszhangot, melynek oltalmára sem keltek. A koszorus költő érzései által is megszentelt természeti csodának, nemzeti kincsnek illetéknéppen való elnémitása valóban fellázítja a vérünket és hogy Tihany riadó leányának bübajosan zengő ajkáról le kell verni ezt a lakatot, kétséget nem szenved.

És ezen nemzeti kincsnek, mert „kincs“ ez is, az épségben való tartására és visszaállítására, ha más már nem segít, a nemzetnek kell felszólalnia a tihanyiaktól esetleg az apátságtól tájékoztatva magát a debreczeni Csokonai kör és ekkor emelje fel szavát a költő szent eszményének, a büvös bájos „riadó leányának“ a védelmére. Mi ezen felháborító, kegyeletünket sértő hírt a „Pécsi Napló“-ból vettük át, mely „Vége van a tihanyi viszhangnak“ cím alatt ezeket írja:

Egyik előkelőségtől kapjuk a következő sorokat: Kevés ember van az országban, ki ne hallott, vagy ne olvasott volna a tihanyi viszhangról.

„Oh Tihanynak riadó leánya,
Szállj ki szent hegyed közül.“

Hány száz és ezer ember dalolta már ezt a dalt a tihanyi kolostor előtt? Hány ezer ember kiáltotta bele a templom oldalába arról a bizonyos pontról: A „buta réz dobokon fabotok repedeztetik a bőrt.“ Mennyi fűredi vendég ment ide gözösn, propelleren, ladikokon, hogy kimulathassa magát a viszhanggal, mely csöndes időben 17 szótagot adott vissza érthetően saját hangodon! S ez a történelmi nevezetesség ma szinte jó részben elenyészve, szétrombolva mar. Tetszett ugyanis egyik évben egy jó urnak házat építtetni a hegy oldalán, a nélkül, hogy a nagy emlék védelmére valaki felszólalt volna: vagy mikor a falakat rakták, hogy a **viszhangot is befalazzák!** Csak akkor vették észre, mikor a ház már készen volt: hogy a „réz dobokon a fabotok már nem repedeztetik a bőrt“!... Hiszen ez országos kincs volt! édes mindnyájunké; Endre király sírjéé... a történeté... Azért tisztelettel felkérjük a tudós, köztisztelőthen álló tihanyi apát Ó

nagyságát, nem lehetne-e a dolgon valamit tenni?! mert „Tihanynak riadó leánya azóta mindig sir!...“ **S-y P.**

A „Debreczen“

legközelebbi száma az urnapi ünnepek miatt szombaton délután jelenik meg.

Tisztogatás munkája.

A városi köztörvényhatósági bizottságban, vagy legalább egyrészében, melyet a függetlenebb elemek alkotnak, most már — látjuk — komolyan megindult a tisztogatás munkája. Elhatározott és következetes, tiszta rendszeres a törekvés, hogy még a tisztújítás előtt leszámol a régi rendszer futókás bűneivel. A köztörvényhatósági bizottság tagjai érdemesek a polgárság elismerésére, mert — ezen az egyenes uton tovább haladva — remélhetjük, hogy a rendelleneségek, visszaélések korlátozottnak, míg nem végleg megszűnnek és tisztább lesz a levegő a városházán is. Ezuttal és ezen a köztörvényhatósági bizottság számos függetlenségi tagjainak egy újabb felebbezését mutatjuk be. A belügyminiszterhez felebbezik a május 1. közgyűlésen, a házipénztári számadásoknak felülvizsgálására kiküldött ötös bizottság jelentésére hozott közgyűlési határozatot. Eme felebbezés így hangzik:

Nagyságos Polgármester Ur!

A f. május hó 9. 10-én tartott városi bizottsági közgyűlésnek a házipénztári számadásoknak felülvizsgálatára kiküldött ötös bizottság jelentésére keletkezett s 101/5444 — 1902. számot nyert határozatát tisztelettel

felebbezük

s kérjük ama határozat s a vonatkozó ügy iratokat a Belügyminisztériumhoz felterjeszteni — s a Belügyminisztériumot vezető Miniszter Elnök urat tisztelettel kérjük miszerint ama határozat kiegészítésül melőztassék

a., a fegyelmi vizsgálatot elrendelni az ötös bizottság jelentésében feltárt szabálytalanságok elkövetői ellen s

b., intézkedni, hogy valósággal a helyes, törvényes és szabályszerűen kezelés rendszere vezetessék be s honosuljon meg a pénztári kezelésben. —

Felebbezésünket s kérelmünket — úgy hisszük nem kell indokolni az ötös bizottság jelentésében feltárt szabálytalanságok mellett! Mert a szabálytalanságok feltüntetett egész sorozata azt bizonyítja, hogy nem ártatlan tévedések s nem csupán a pénztári kezelésben, könyvezetésben vagy számvitelbe való járatlanság folytán következtek be mind ama szabálytalanságok, hanem ellenkezőleg történtek öntudatosan, történtek azért, hogy megnehezítsék az ellenőrzés s takartassék egyik hiba és szabálytalanság a másikkal.

Amihez csak azt kell tennünk, hogy nem szabad azt egyszerű, sulytalan, lényegtelen dolognak tekintenünk s lelettle elsiklalnunk, mert végeredményében ez eredményezte ugy a községi adót — s annak már kezdetben is oly magas arányát, quótáját, hanem azt is, hogy az 1900-ik év végén fentakadt a pénztár a fizetések teljesítésében s kierőszakolta a 360,000 koronás kölcsönt a bekövetkezett kényszer helyzet.

Azt, hogy ily aránylag nagy jövedelmű város, eme kényszer helyzetbe s fizetni képtelenségbe jutott, nem szabad büntetlenül elengedni azoknak, akik azt okozták.

A csongorádi kocsmárosok.

Eddig csak a „csongorádi kis barnát“ dicsérték a nóta, de mostantól érdemes lesz a századeleji hegedősöknek a csongorádi kocsmárosokat is nórába foglalni. Mert sehol a világon ennyi barátságos, önzetlen fogadás, a mely ugy Istennevében traktálná a vendéget, mint a Csongrádi kocsmárosok. Ugyanis a csongorádi országgyűlési képviselő, Baross János választását megkérvényezte a bukott ellenpárt a kuriához, a hol is mostan folyik a tárgyalás ezen ügyben. És épp ezen tárgyalásnak a során tűnt ki, hogy a csongorádi kocsmárosok micsoda önzetlen vendéglátók. A többek között azzal is vádolják Baross képviselőt, hogy a fogadóknak etette-itatta az „oh-népet“ a választás idején, ugyan azért a kuria több csongorádi fogadóst is maga eléidézett valomástétel végett. A kocsmárosok vallanak is, ide regébe való a csongorádi csaplárosok vallomása. Fekete Lajos fogadós tagadja, hogy nála Baross fizette volna a pártvacsorát, mert ő maga rendezett az ötvenedik születésnapja alkalmából vacsorát. Kazaliczky Dénes vendéglős meg annyira lelkesedett a szabadelvű eszmékért, hogy a maga jószántából és zsebéből rendezett lakomát a szabadelvű párt tiszteletére. De, hogy is fizette volna azt Baross ur... Szlavik János fogadós meg annyira örült, hogy megszabadult a népkert bérletétől, szívbeli nagy örömből rendezte a potya evést-ivást. Baross ur nála sem fizetett semmit. Hát Neuschwender Lajos kocsmáros urnál fizetett-e? Na még csak az kellett volna. Neuschwender kocsmáros ur olyan gyöngyhazafi és vendéglős, hogy még azért is rendez potya evést-ivást, hogy az október elsején bevonuló újonczok még egyszer igazán kimulathassák magukat... A történelmi hűség kedvéért említést érdemel, hogy két ilyen vacsorán Baross János is részt vett... Úgy hisszük, hogy a nagyságos ur maga lehetne a legjobb korona tanu arra, hogy micsoda önzetlen barátok a csongorádi fogadósok, a kiket példányképp ajánlunk a választások idejére minden más városbeli fogadós uraknak, akik felette borsos kontókkal szoktak kedveskedni a különféleképen tisztelt honatya és jelölt uraknak.

A selyem tenyésztők figyelmébe.

Manojlovits Ferencz ur a következő meghívást közli lapunkban: Van szerencsém az iránt megkeresni miszerint a kikeltett selyemhernyók és a tenyésztéshez szükséges eszközök átvétele végett f. hó. 29-én, a napnak bármely időszakában az „Egylet-kert“ emeletes épületében megjelenni sziveskedjék. Szívélyes üdvözléssel vagyok Debreczen 1902 évi május hó 26 Manojlovits Ferencz

Osztrák szemtelenség.

Próbálna meg csak — akit végzeté magyarnak teremtett a világra — Ausztriában vagy bármelyik osztrák örökös tartományban, egy osztrák császári bíróságnál magyarnyelvű levél, számlajegyzék, vagy könyvkivonat alapján beperesíteni egy osztrák császári honpolgárt... Kegyetlenül meglakolna érte. Igazságszolgáltatás helyett, osztrák nyaklevest kapna bírói határozat alakjában és erkölcsi kioktatást arról, hogy tanuljon meg előbb osztrákrul s azután járuljon osztrák bíróság színe elé.

Mi magyarok sokkal kisebb értékűre taksáljuk 1867 óta a magunk nemzeti nyelvét, jellemét és önértetét, semhogy az osztráktól megköveteltük volna valaha hatóságaink iránt még azt a legcsekélyebb tiszteletadást is, ami a magyar nyelvnek mint hivatalos nyelvnek respektálásában nyilvánul. Itt nálunk szabad volt osztrák izlés, osztrák ripókság szerint pimaszkodni. Az osztrák keroskodó osztrák nyelven írott ok-

irattal léphet fel ma is bíróságaink előtt; és a magyar bíróság türi ezt az osztrák komisziót.

Régen — szükség lett volna már nálunk is annyi sovinizmusra, a mennyivel a gyávaság és éhletlenség szennyét időnként lemoshattuk volna magunkról.

Becsületére és diszére válik a debreczeni kir. törvényszéknek az az intézkedése, melylyel e hó 27-én dr. Király Péter alperesi ügyvéd indítványára határozatilag utasította az illető osztrák felperest, hogy osztrák nyelven készült s bíróság előtt produkált könyvkivonatát fordítsa le hites tolmácsesal a bíróság hivatalos nyelvére s aztán ilyen alakban terjessze be, és beszéljen magyarul, nem pedig osztrákul.

Minden magyar bíróságnak erkölcsi kötelessége lenne hasonló körülmények közt így cselekedni.

Megtetszett érteni?

Évzáró vizsgák a kollegium és a főreáliskolában

A diákokra immár elkövetkezett a szurkolás napja, már értjük az olyan diákokat, a kik évközben hanyagui tanultak. Mi ugyan azt hisszük, hogy ilyen diák kevés kerül Debreczenben. Most a kollegiumi és a főreáliskolai nyilvános vizsgáról adunk rövid értesítést. A részletes vizsgarendet majd közöljük. A kollegiumban az évzáró istentiszteletet június hó 12-én tartják meg a nagytemplomban. A theologiai és jogakadémián a colloquiumok június hó 15-én kezdődnek és június hó 30-án végződnek. A jogi alapvizsgálatokra június 15-én kell jelentkezni. A főgymnásiumban a VIII. osztály érettségi vizsgálatai május 6-dikán kezdődtek és egész június 28-ig győtrődnek a szegény fiúk. A tanítóképzőben június 9—21 napjain tartatnak a felévet bezáró szigorlatok. Az állami főreáliskolában a VIII-dik osztály érettségi vizsgázó diákjai az osztály vizsgadrukkjaik már tul estek. Az érettségi vizsgák is folynak. A többi osztályokban csak június havában kezdődnek a meleg napok. No de aztán majd következik a vakáció.

A Csokonai-kör választmánya

f. hó 31-én szombaton d. u. 5 órakor ülést tart a városházó kistanácstermében, amelyen folyó ügyekkel foglalkozik és a június 1-re hirdett közgyűlést készíti elő.

Vadrózsák

ezim alatt Rátkay László, országgyűlési képviselő, a Kossuth-párt költőtagja, gyönyörű hangulatos, magyar érzésű prózában irt költeményeket közöl az „Egyetértés”-ben. A „Debreczen” mai tárczájában ezen „Vadrózsák”-nak egyik gyönyörű gyönyörű virágát mutatjuk be olvasóinknak. „Rodostó” a czime a megkapó írásnak és nagy Rakócziakra bujdosásának osztályosaira emlékezés ez.

Debreczen város művészeti ösztöndíja.

Debreczen város törvényhatósági bizottsági közgyűlése 1892-ben, a koronázás negyed százados évfordulója alkalmából annak emlékére Bakonyi Samu dr. bizottsági tag indítványára elhatározta, — hogy negyvenezer koronás ösztöndíjat tesz művészeti célokra, melynek kamatait azon szegény sorsu debreczeni ifjak kapják, a

kik művészeti pályára készülnek. Eddig ezt az ösztöndíjat csak leginkább ugy suba alatt protekciósan adta oda a tanács. Ennek a művészeti alapítványnak képzőművészeti ösztöndíját (600 korona) négy éven át Gyöngyössi Berta szobrásznövendék élvezte. Komlóssy Arthur főjegyző indítványára a tanács kimondotta, hogy ezután nyilvános pályázatot hirdet a képzőművészeti ösztöndíj elnyeréséért. A pályázat határideje e hó 31-én jár le. Ezideig pályáztak a képzőművészeti ösztöndíj elnyeréséért Kiss Ida festőnövendék, Zivuska Irén énekművész, Tóth Juliska zene és énektanítónő, Hajdu Béla rajzlanárjelölt, Juhász András festőnövendék, Dávid Andre szobrásznövendék és Tökés Sándor rajzlanárjelölt. A városi tanács a jövő hó első felében dönti el, kinek adja ki 3 évre a képzőművészeti 600 koronás ösztöndíjat.

Az angol gazdák Debreczenben.

Holnap hajnalban öt órakor érkezik az ötven angol gazda Debreczenbe György Endre vezetésével Komlóssy Arthur polgármester helyettes üdvözlő a vasútnál a vendégeket A hiros ötös togat is kivonul a gazdák elé; azon hozzák be Fitch elnököt, a két napi ut programját már közöltük. A második napot a Hortobágyon töltik az angol gazdák, a kirkól felemlítjük, hogy Aradon járva két koszorut helyeztek a vértanuk szobrára. Becsületökre válik.

Figyelmeztetés.

Dr. Király Peter munkatársunktól vetük a következő nyilatkozatot: „Annak a cikknek az íróját, a ki a Szabadság mai számában „Sovinizmus a bíróság előtt” című cikket irta és azt állította, hogy az általam képviselt „Blattner Kálmán” debreczeni üveg és porcellán kereskedő cég üzleti könyvét német nyelven vezeti; figyelmeztetni kívánom, hogy allitasából egy szó sem igaz. Nem igaz hogy Blattner Kálmán üzleti könyveit németül vezeti. Nem igaz hogy nálam Blattner Kálmán német nyelvű üzleti könyveit után készült német nyelvű könyvkivonat lett volna, mert ilyen egyszerűen nincs is... Minden számla és könyvkivonat a mi a bíróság előtt ezuttal felmutatva volt, egy osztrák cégnek német nyelven összeállított s ugyanazon követelésről szóló számlája 5—6 példányban, hitelesített és hitelesítetlen alakban... A mi a cikknek ream vonatkozó tendenciózus, éretlen és kötekedő hangját és modorát illeti, evvel bővebben foglalkozni nem kívánok, mert a ki mint hírlapíró ilyen vastag tudatlansággal, meg gondolatlansággal firka: — az nem méltó arra, hogy komolyabb dolgai mellett az ember még ő véle is foglalkozzék.

dr. Király Péter.

Gyárosok gyűlése Debreczenben.

A magyarországi nagyiparosok, gyárosok Chorin Ferencz volt orsz. képviselővel az élükön országos mozgalmat indítottak egy szövetséget létesítésére. A mozgalom vezetői a vidéken is szervezkednek és fiókszövetéseket alakítanak. E tárgyban Debreczenben tegnap gyűléseztek a ker. és iparkamara disztermében, melyen a kamara 7 vármegyéjének területéről jelentek meg a gyárosok. A gyűlés kimondotta, hogy a fiókszö-

vetséget alakít. A debreczeni fiók szövetség elnökeül Mayer Emilt, választmányi tagoknak pedig Szántó Győzöt és Szalkay Sándort választották meg.

A kvóta bizottság ülése.

Lapunk zártakor vesszük a távirati értesítést, hogy a kvótabizottság délelőtt 11 órakor ülést tartott. És az eddigi sok alkudozásnak az a vége, hogy az osztrákok ál al javasolt provizorium tervet fogadták el, mely 1909. december hó harminczegyig tartja fejünk felett a mostani Damokles kardot. A kormányokat értesíti ezen osztrák malomra örölő bizottság, hogy júniusban megfelelő törvényjavaslatot nyujtsanak be parlamentjeikhez.

Kegyeltsértő merénylet a temetőben.

Felháborító merényletet követtek el éretlen suhanczok a Dobozi temetőben. Tíz esavargó fiu tanyázott a Dobozi temetőben s mulatság hiányában a régi elkorhadt fejfákat döngették ki s mikor erre is ráuntak, elmentek Vecsey József Vecsey Imre tanácsnok és Vecsey Zoltán földbírtokos nage atyjának sirboltjához, ahol nevezettnek neje is nyukszik. A sirbolt vasrácszatának étek neki a garázda suhanczok s a vesrácsot teljesen szétrombolták, a sirbolt aladköveit kiszédték s beszórták a kriptába, a koporsókra. A kriptába, a sok eső is behatolt s ugy alámasta, hogy a sirboltot az összeomlás fenyegeti a csosz tegnap tett jelentést a rendőrségnek, a mely a garázda suhanczokat már elis fogta.

Egy debreczeni író itthon.

Szathmáry Zoltán jeles tollu író, a hírlapirodalomnak kipróbált munkása, legutóbb kassai volt szerkesztő, visszatért a szülővárosába. Itthon fog megtelepedni. Mi Szathmáry Zoltánt őszintén üdvözljük itthon, miat a ki irodalmi munkálkodásával, kötevel idegenben is elősmerést szerzett a debreczeni névnek.

Mit fizet Monte-Karló részvényeseinek?

Tekintettel a Debreczenben is virágzó kártyanagyiparra és a „bigibank”-ra bizonyosan sok érdekes polgártársat érdekeln fog ez a hír: A monte karlóí játékbank mint tudva van, egyike a legjövődelműbb üzleteknek. Ez a bank látja el pénzzel a kis monakói fejedelemséget, amely a nagy pénzfórrás miatt magára vállalta az ódiu-mát a játékbanklangok. — A feláldozott jó híreért Monte-Karlo gyönyörű jövedelemre tesz szert úgy, hogy a részvényeseinek bő osztalékot fizethet. Azt rebesgették ugyan, hogy a legutóbbi évben a banknak nagy veszteségei voltak, de ez a hír nem felel meg a valóságnak. A legújabb ktmutatás szerint sokkal nagyobb osztalékot fíet részvényeseinek, mint a mult évben. Meg kell jegyezni hogy a részvénytársaságoktól Monakóban nem kívánják meg szigoruan, hogy évente szabályszerű zárószámadást készítsenek. Legutóbb május 1-én jelentek meg ilyen jelentések. Ezek szerint a bank most 200 franknyi osztalékot fizetett egy 520 franknyi névértékű részvény után amely ma 3460-on áll. A mult esztendő en 185 frank volt a bank májusi osztaléka az idén pedig — a „rossz” esztendőben — 200 frank.

Helyi tanintézetek Tornaversenye.

Igen érdekes tornaünnepély fog lefolyni június elsején, tehát a jövő vasárnap délután a Torna és Kerekpáros egyesület nagy erdei új pályáján. A helyi tanintézetek tanári kara rendez helyi tornaversenyt, melyen a debreczeni tanintézetek több száz főre menő ifjúsága mutatja be ügyességét és gyakorlottságát. Pár évvel ezelőt már volt ilyen helyi verseny a nagyerdőn, mely a közönség nagy érdeklődése mellett folyt le. A vasárnapi ünnepélyt azonban különösen érdekessé teszi és fölébe emeli a régebbi versenynek az, hogy az egyéni versenyzés csakhamar teljesen hiányzik a programból s helyét az intézetek versenye foglalja le játékokban és tornázásban egyaránt. Egy új versenynemet is be fog mutatni ifjúságunk: a futárversenyt (staféta futás), melyben minden tanintézet egy válogatott csapattal vesz részt. Érdekes lesz továbbá az intézetek összetett versenye már csak azért is, mert a debreczeni közönség is láthatja majd a versenyzésnek azt a fajtát, mely a tavalyi országos tornaverseny legfontosabb pontja volt, ennek az első díja volt t. i. az a díszszászó, melyet a szabadkaiak vittek el. Külön meghívókat nemküld szét a rendezőség. A berendezett pályán (nem messze a honvédlövőháztól) és az újonnan épült tribünön levő helyek arai: Páholy-jegy: 4 ülésel 6 kor., Tribün-jegy: 1—2 sor 1 kor. 60 fillér, 3—7 sor 1 k., ülőh. a tribünön kívül: 80 fl. állóh. 40 f.

Nyilatkozat.

A szolyvai vizet előnyben tartom a hozzá hasonló külföldiek felett és jobb hatásnak is találom.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Innét-onnét.

(Május 28.)

(Püspökladányig és vissza.)

Alulírott a hadházi kedves atyjafiait akarta az egyik délután meglátogatni. Után nézni, hanyadn vannak már a kishitűség-ből faluva degradált hajduk a rendezett tanácsosai? . . . De a vasut éppen alulírott erra előtt robogott el Hadház, Nyíregyháza, Tokaj, Szerenes felé . . . A remélt, igaz magyaros hadházi barátkozásból csak a vasut füstje maradt vissza, mig nem az is eloszlott. Alulírott szomorkasan tétovázott a pályaudvaron. Haza vagy merre másfelé ténhát? . . . De ime jött a megváltás a Kardos Samu dr. barátunk személyében. Samu pajtás, a jeles kriminalista, valamiféle nagyobb „bűnügy”-ben utazott Szolnokra. Egy-két szó . . . Alulírott a kupeba szállott. Együtt gyorsvonatoztunk Püspökladányig. Még egy képviselő utitársunk is akadt, a szentesi követ, Molnár Jenő dr. személyében.

Magas politika, viczinális politika és kulisszák mögötti politika, sok minden szóba került tarka-barka elegy-belegyben. Alulírott azonban félszemmel a mezőt is nézte.

Alulírott ahányszor csak látja a mezőt, az Alföld gondozott taja, mindig gyönyörűbbnek, kedvesebbnek tűnik fel előtte . . . Fehér tanyák barátságos csoportjai. Munkálkodó magyarok. A kukorica feltöltésnek most van a sorja . . . Majd locsogós, füves ömlvények.

Alulírott érti Petőfit, miért volt szerelmes a pusztába. Atérzi, miért helyezte a nagy költő az alföldi rónát fölé minden tájnak.

Hiszzen a nagy költővel együtt dalolhatja alulírott:

Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónaságon.

Mintha dajkám dalával vón' tele,
Most is hallom e dalt, elhangzott bár:
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

A szoboszlói gazdag határban rohog a vonat. Nézzük, nézzük és helyben hagyjuk, hogy okosan telepedtek ezek a szoboszlói hajduk. Minő kövér szántóföldek. Aztán erdőjük is van. Kár, hogy letarolták egyik oldalát, mely a Kösüly kies partjára és vízére vetett árnyékot . . . Aztán ime vizük is van. A nádtermő, vadkacsa fészkes Kösüly, mely az erdő aljában is kanyarog. Nem állhatta dicséret szó nélkül Molnár képviselő:

— De gyönyörű! De kedves nádas
v iz ez. A vízpartján ott a téglavető is . . .
Aztán, hogy tovább is ebrentartsuk a nagy magyar Petőfinek lelkét, a mint ő írta:

Vége ctt a város,
Közepén a templom, nagy komoly tornyával,
Szanaszét a város végén a szélmalmok
Szeles vitorlákkal.

Ugy szeretek állni
A szélmalmok előtt! el nézem ezeket,
A mint vitorlájok hányja, egyre hányja
A czigánykereket.

Ez a dal azonban Hajdu-Szoboszlóra érte annyiban módosul, hogy a szélmalmok czigánykerekező vitorlaja helyett a gőzmalom karesu kéménye pipál füstöt a tavaszi tejszínü égre.

Ez itt Szoboszló . . . Alulírott már egyszer ide is tekint . . . Szinmagyarság lakja ezt a várost. A lovashajduk ivadékai. Alulírott ugyan debreczeni ügyvéd Szilágyi Bálint kedves bátyákkal, a ki szinte dőro földi fi, nem egy izben patalirozott erről a lovas hajduságról . . . Az ősi időkben a szomszéd, debreczeni menestartó czivis urainak nem egyszer keserűen emlegették ezt a — l o v a g s á g o t . . .

A mi pedig a szoboszlói nemzeti táncot, a „szoboszlói dübögőt” illeti, arra vonatkozólag is nyilatkozhatik az alulírott. Egy nyájás, vidám baráti összejövetelen azt is be mutatta a kedves Bálint bátyánk . . . Hát szó sincs róla, takaros, ropogós tánc a „szoboszlói dübögő”, de hát mégis csak kis Miska az a székely „csürdöngölős” nemzeti tánczhoz, a melyet ugyanez alkalommal a mi másik kedves öreg bátyánk, a kemény székely Bartha bácsi, a debreczeni királyi főfőadótárnok mutatott be . . . Ez aztán a táncz.

Szoboszlói lovas hajdu Szilágyi Bálint bátyánk megadta magát, tikkadtan ült le, de az is lehet, hogy a „szoboszlói dübögő” sem maradt volna utána a székely „csürdöngölős”-nek, ha egy-két tiz husz esztendővel ifjabb volna a Bálint bátyánk ina.

Majd mindjárt a legelők következtek. Mindjárt a város alatt a pásztor karám. A juhász egykedvűen legelteti nyáját. Különösen az a nagy örhalom melletti karámbeli juhász volt felette lusta. A nyáj szeliden füvelt. A juhász pedig — alulírott jól oda látott a karámaljába :

Szundikált a . . . leterített subán,
Kutyái is lomhák, nem is pillantának
Az utazó után . . .

Kaba is elmaradt! Ime elérte a vonat a ladányi füstös, kormos, nem épen példás tisztaságu ósdi vasuti állomást. A sürgés forgás allandóan nagy itt. Nem érdeme a fogadósnak, hogy a lő krajczárért nagyon is suba-izü és szagu ugynevezett „fröcseset” traktálja a szomjas utazót. . . De alulírott a forduló vonattal igyekezett is mihamar a poros Debreczenbe . . . És hogy is dalolta csak Petőfi:

Közeleg az este
Megaranyozódnak a fehér fellegek,
Szép felhők! Mindenik úgy megy el fölöttünk,
Mint egy tündérrege.

nemes Portörő Kelemen.

Statárium Margitán.

Nyisztor Alajos nevezetü margitai járási főszolgabíró, mint már eredeti tudósításunkban jeleztük, statárium alá helyezte Margitát. Ezen felháborító hivatalos hatalommal való visszaélésről és erőszakoskodásról más forrásból, a következő újabb részletes tudósítást közöljük:

A margittai választókerület mandátumáról **Örley Kálmán**, a Bánffy--Tisza-tele uralom egyik oszloposa, tudvalevőleg **lemondott, hogy megelőzze a királyi Kuria ítéletét, mely mandátumát a vesztőtetést bizonnyító tanuvalloások sulya alatt amagy is megsemmisítette volna.** Azóta elrendeltek az új képviselő választást, Örley Kálmán ismét fellépett s megindult érdekében a korteskedés az egész vonalon. A kerületben az ellenek is állított jelöltet, akinek győzelmet biztosra veszik, ha újból nem jelentkezik a demoralizáló vesztőtetés s a közigazgatási hatóságok megörzik azt a pártatlanságot, amit nemesak a miniszterelnök, hanem a törvény is megkövetel tőlük. Ez utóbbi követelménynek azonban ellenkező tünete mutatkoznak. A napokban ugyanis **ismeretlen tettesek három ablakot beverték Margitán, amire az ottani főszolgabíró Nyisztor Alajos egy valóságos statáriális, a legelemibb polári jogokat valóságosan tipró rendeletet bocsátott ki, nyilvánvalólag abból a célzattal, hogy az Örley Kálmán ellenes pártértekezleteket, összejöveteleket megakadályozza s ezzel politikai szolgálatot tegyen Örley Kálmánnak. Ez a statáriális rendelet különben a következő:**

1417 Margittai járás főszolgabírája,
1902 mint rendőrhatalóság.

Hirdetmény.

Az elmúlt éjjel a személy- és vagyonbiztonság veszélyére ki nem puhathatott tettesek által elkövetett kihágások után a következő rendőri intézkedések tételnek:

1. Korcsmák, vendéglők s minden oly üzletek, melyekben szesz italok merelnek, estéli 8 órától reggeli 5 óráig zárva tartandók.

2. **Este 9 órától reggeli 4 óráig** — betegség esetét kivéve — a **járászolgabírótól előzetesen kikérendő járásbeli engedély nélkül járn senkinek sem szabad.**

3. Magánlakásoknál a közönséges vendéglátás keretét túl lépő nagyobb csoportosulás gyülekezés tilos.

Meglepő látványosság a főtéren a **Párisi divatáruház** kirakata
mely valóságos tárháza a tavaszi és nyári
női divatcikknek árakkal jelzett legmodernebb
különlegességeinek.

3. Mai naptól kezdve az országgyűlési képviselőválasztást követő második nap este 9 óráig a község területén semmiféle táncmulatság nem tartható.

6. Margitta község elöljárósága személyes felelősség terhe alatt köteles a község pénztára terhére 12 felelős éjjeli őrt alkalmazni, **mely éjjeli őrok az engedély nélkül esti 9 órán túl járókat a városházához vezetni s az ott szolgálókat teljesítő községi rendőri személyzetnek rendőri felügyelet végett átadni kötelesek.**

Ezen rendőrhatalom intézkedésnek bárki által való áthágása elzárással, illetve elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel fog a legszigorubbán büntetett.

Végül megjegyzem, hogy ha ezen szükségessé vált külön rendőri intézkedések sem vezetnek eredményre, akkor **nagyobb katonai karhatalom beszállásolása iránt leszek kegytelen intézkedni.**

Margitta, 1902. május 25.

Nyisztor Alajos
főszolgabíró.

Kossuth Ferencz értesítette a miniszterelnököt a margitai szolgabíró e hatósági tulajdonságairól s Széll Kálmán megígérte, hogy belügyminiszteri hatáskörében rögtön meg fogja vizsgáltatni a margitai főszolgabíró statáriális indokait.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann-Chatrián elbeszélése után fordított a: **ifjabb Mórcaz Pál.**

Ez időből ezt az esetet soha nem felejtsem el. 1815 ben január hó vége felé két katonai tiszt kopogtatott be a boltunkba. Mindkettő várakozási illetményes, szolgálaton kívül helyezett szegény katonai volt. Végszoroságokban egy órát ajánlottak eladásra. Az egyik nagy, csontos, őszesfejú ezredes volt. Falconette ezredes néven ősmerték és gyalogsági tiszt volt. A másik kisebb, zömök, nyakas huszártiszt volt, Margarot egy svadron -- parancsnoka, a ki mostan is huszáros oldalszakállal tüntetett. Tíz óra tájt lehetett az idő. Mintha még ma is látom, midőn a büszke tartású szalma egyenes ezredes méltóságosan, ki-mertén lépett be, a zömök huszár a vállá közé huzta a nyakát. Egy pompás kettős szerkezetű aranyórát kínáltak eladásra. Nyolcznaponként kellett felhuzni. En még soha nem láttam ennél szebb órát. Mig Goulden ur az órát vizsgálta, addig én, lopvaszt, ezt a két ferfit nézegettem. A szükség, a kényszerült helyzet leritt róluk. Mindamellet oly tiszteletgerjesztők voltak. Különösen a huszárt néztem nagy hódolattal. Czigányos barna volt a csontos arca. Hosszu, vöröses barna volt a bajusza. Kis feketés barna szemei ragyogtak. Széles volt a váll. Hosszu karja terdig leért. Magamban így tűnődtem: „Ez mar csak egy huszár karddal ugyan oda esaphat am. Villámsugár ennek minden vagása és a csatában azok az apró szemek a vastag szemöldökök alól bizonyosan szikrakat hagnak.” Magam elé képzeltem, midőn rohamra száguld a paripáján. És rettenetes kardját előre nyújtja. Perczről-perczre mindinkább csodáltam ezt az embert.

Es ekkor hirtelen eszembe ötlött, hogy hiszen a Margarot százados és Falconette ezredes voltak azok, a kik párhajban, a „zöld fa” mögött az orosz és az osztrák tiszteket agyonvagdaltak, midőn a szövetséges seregek a mi városunkon vonultak keresztül, hazafelé. Akkor négy-öt hónapig csak erről beszélt a város. És ez, a szikar halvány, szürke óriás egyszerre igen tiszte-

tetre méltónak tűnt fel előttem... Most már csak arra voltam kíváncsi, hogy Goulden ur, mit szól az orához. Az apó fel sem tekintett, csak mélyen csodálkozva szemlélte az órát. A két férfi pedig nyugodtan várt, de azért látszott rajtuk a fájdalom, hogy a nyomorúságokat tovább nem palástolhatják.

Goulden ur is megszólalt végre:

— Ez az óra minden tekintetben kiváló szép szerkezetű óra. Mondhatnám, hogy valóságos királyi óra.

— Hát az igaz is, hogy éppen egy királytól kaptam emlékebe a csatában. A huszár mondta ezt, miközben a hallgatag ezimborájára pislantott.

Goulden ur midőn jobban szemügyre vette a két urat, mindjárt látta, hogy ezek nagy nyomorral küzködhetnek. Levette a feketeselyem házisipkáját, aztán lassan felállott és szólt:

— Uraim, kérem az urakat, ne vegyék rossz néven a szavaimat. Nem sértő szándékból beszélek. Magam is uraimékhöz hasonló ven katona vagyok. En is szolgáltam Francia országot a köztársaság idejében. Átérzem, micsoda szív fádalom, ha valaki kényszerült ilyen tárgytól megválni, mely minket életünk egyik legszebb eseményére emlékeztet és mely egyszersmind emlék is valamely k drága feljebbvalónktól.

Még soha nem hallottam, hogy Goulden ur ily megindultam beszélt volna. Kopasz fejét egész lenyomta a fájdalom és a bánat. Szemét a földre sűtötte, mintha csak ezt a két szegény tisztet nem akarta volna a tekintetével pirítani. A huszár csakugyan egész neki is pirosodott. Apró szeme zavartan pislogott. A hosszu ujjá göresösen rángatózott. Az ezredes is olyan volt, mint a halott. Már leginkább szerettem volna, ha ott sem lettem.

Goulden ur pedig mélyen felindulva tovább beszélt:

— Uraim, ez az óra ezer franknál is többet ér. En most ennyi pénz fölött nem rendelkezem; de bizonyára fájdalom nélkül önök sem valának meg ilyen drága emléktől. Hallgassák meg tehát, hogy mit ajánlok. Ha önök beleegyeznek, hat hét tartom ezt az órát, de csakugy, mint az uraimék tulajdonát. Kétszáz frankot adok reá az uraknak, de a mikor kívánják, azonnal kéhez adom.

Midőn a huszár ezt hallotta, izmos nagy karját oly forman nyújtotta ki, mintha csak Goulden urat akarta volna megölelni. (Folyt. köv.)

Nyiltér.

Mig a legutóbbi időkig egyetlen viz sem volt egészen biztosan adagolható a **vérköpesben, szivbajban és asthmában** szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

„MARGIT“

gyógyforrás Margittalep, Beregmegye

vize ajánlatos fogyasztásra, amely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek betegségeiben** a legjobb viz, hanem a legkitűnőbb **borviz** s enyhén sós ize miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is a legszívesebben veszik magukhoz a **gyomor és légsőhurutos** megbetegedéseinél.

Országos főraktár:
EDESKUTY L. Budapest,

Cs. és kir. udv. szállító.

Ásványviz nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

10 kas Zsirzson méh

eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A halápon 25 hold

föld mely zukorrépanak is alkalmas, közel az állomás rakodóhoz, eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A köntöskertben 1 és

fényilas szőlő új eserepes pajtával eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A sámsoni Kulcsár

kerti 9 nyilas szőlő minden felszereléssel együtt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó 2 kirakat rolóval, több üveg szekrények és író asztal a Bika szállóban levő pipa metsző üzletben.

Szép bajusz

nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 f. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H. Szoboszlón.

Olesón eladó

honvédegyalagsági önkéntesi köpeny, új atilla, új zubbony, nadrág 160-170 cm. egyénnek. Tulajdonosa megtudható a kiadóhivatalban.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Blouz selymekben, Tennis, Chiné és De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen Rózsater

Stella Giovanni

késműves, műköszörús és aczélárak üzlete
DEBRECZEN, Piac utca 79.

Nagyválasztekban tart készletben minden eszaka-nába vágó finom és legfinomabb orvosi műszereket, késeket és ollókat. Elfogad és kiváló gonddal teljesít minden

műköszörülést.

gyorsan — előnyös árak mellett.

Weisz Henrik

festő

Debreczen, Kossuth-utca 24.

Elvállal szobafestést és mázolás, továbbá a valódi Peff festékekkel való fürdőszobák es fődőkádak

fényezését

jutányos árak mellett.

Kitünő Homoki vegyes fajbor	28 kr.
1 liter	
Kitünő Érmelléki Rizling bor	35 "
1 liter	
Kitünő Magyarádi 1898. évi	40 "
1 liter	

A borok valódisága és tisztaságáért kezességet vállal

Kontsek Géza

fűszer és borkereskedő

DEBRECZEN, Kossuth utca.

Kékkő és Raffia háncs

legjobb minőségben és legolcsóbb árban beszerezhető

Térei cég
utódjánál.

Kizárólag festék és zsiradék üzlet.

Debreczen, Hatvan u. 13.

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyében.

— Vasuti állomás. Posta és távir. —

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdői sétautak. Magas forrasú vízvezeték. A glaubersós gyógyforrások kitünő hatásúak, egyen és idült gyomor és bélhurut, máj és hólyag ajokná.

Hidegvíz gyógyító intézet.

Masszázs, villamosítás, Kneipp-féle gyógyító-mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Allandó fürdőorvos: Luczy Gusztáv dr. Gyógy-szertár, Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene. Lakás: 8-16 kor. egy szoba heti bérlet ágyeművel együtt. Étkezés: leves 20 fl. főzelék 60 fl. tészta 50 fillér, sülték 80-120 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulról tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3.10 mt.	frt 2.75, 3.70, 4.80 jó	valódi frap.
hosszu, teljes uri öl-	6. — és 6.90 jobb	ju szövetből
tönyt (kabát, nadrág,	7.75 finom	
mellény) ad ára csak	6.65 finomabb	
	10. — legfinomabb	

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt. valamint felöltő szöveteket, turista lödénket, legfinomabb kangarnokot stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünnen.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítást jótállás. A magánfelek előnyeit tetemesek. szöveteket közvetlenül fent: czegetől a gyárhelyiségből rendelni

Friss

Liptói májusi turót

elismert legjobb minőségben ajánl **Makovicky Péter** Liptó-Rózsahegyén. Kapható minden csemege kereskedésben.

Árleszállítás

1902. május 1-től.

Pirszén (Cox)

1 mm. 3 K. 60 f.

Debreczen sz. kir. város légszeszgyárában.

Ugyanott

fekete kőszén kátrány

1 mázsa 8 kor.

Nagyban vevőknek és elárusítók-nak kedvezmény.

Zavarok az elkülönítésnél

ezerféle betegségnek okozója. Tapasztalatból tudjuk, hogy a társadalom nagyobb része mily megfoghatatlan nembánomsággal viseltetik az emésztési zavarainak betegségekkel szemben, pedig az egészség az emésztő szervek gondos ápolásán alapszik. Egy üveg **Rohitschi Tempel forrás** viz naponként borral fogyasztva elmulasztja az összes emésztési zavarokból származó következményeket, kellemes íze és hatásánál fogva kiválóan ajánlható.

SZABADOS és ROSSI

vízvezeték és világítási vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszesz és vízvezetékek

CLOSETEK

és csatornázások,

SZIVATTYUK

Füldoberendezések

és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőanyagcsövek raktáron.

Egyedül valódi angol
THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Alloin ochter Balsam

von der Schutzengel-Apotheke

in Pregrada

bei Rohitsch-Sauerbrunn

Balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utóérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek káros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitünő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyöcsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felülfogást, a szájnak s a gyomornak büztét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, ruh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyárból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmas enyhítésében utóérhetetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lóv és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinővés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgtyülés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebélése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve. Emne két gyógyhatásában utóérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bionyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tölem hozatni. Cim: **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach-S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.